

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA LIKOVNA TEORIJA V LETU 2024

Poročilo DPK SM za likovno teorijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024.....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	16
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	16
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	17
5.1	Zunanje ocenjevanje	17
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	17
6	Povzetek	18
6.1	Ocena uspeha kandidatov	18
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	18
6.3	Druge ugotovitve	19

Avtorja:

Maria Primožič, glavna ocenjevalka za likovno teorijo

dr. Jurij Selan, predsednik DPK SM za likovno teorijo

Poročilo je potrdila DPK SM za likovno teorijo na svoji 6. redni seji 27. 9. 2024.

Ljubljana, september 2024

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

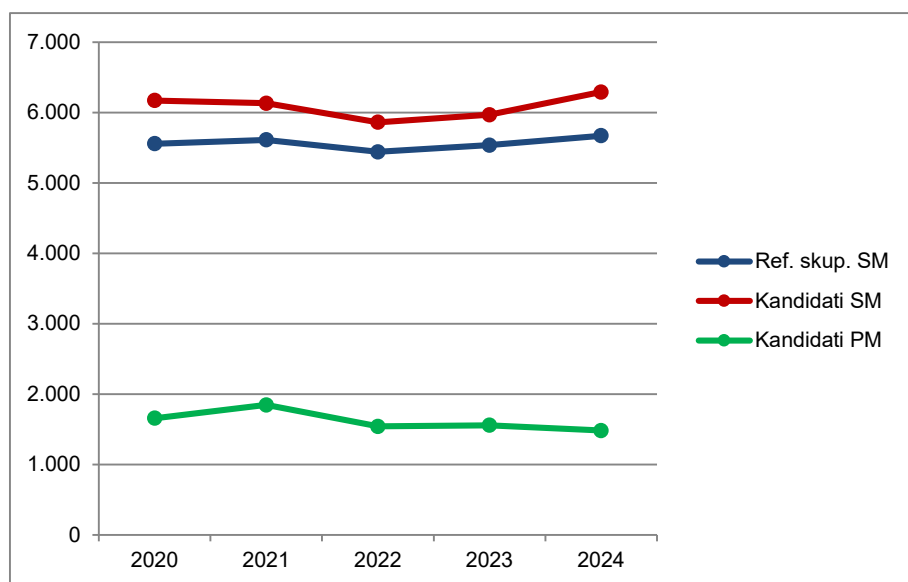
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: *Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558
2024	5.674	6.294	1.482

Slika 1.1.1: *Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

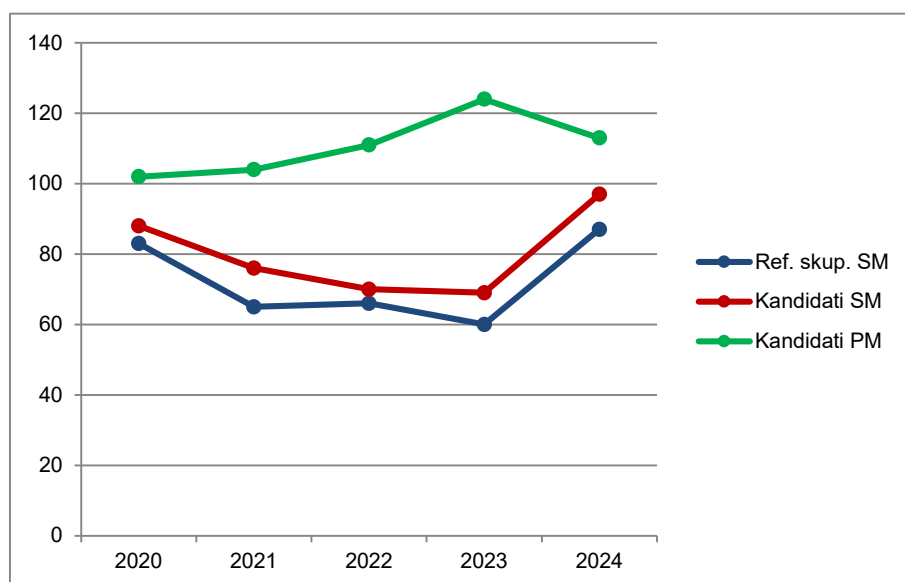
Vir: Državni izpitni center, 2024

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali likovno teorijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	83	88	102
2021	65	76	104
2022	66	70	111
2023	60	69	124
2024	87	97	113

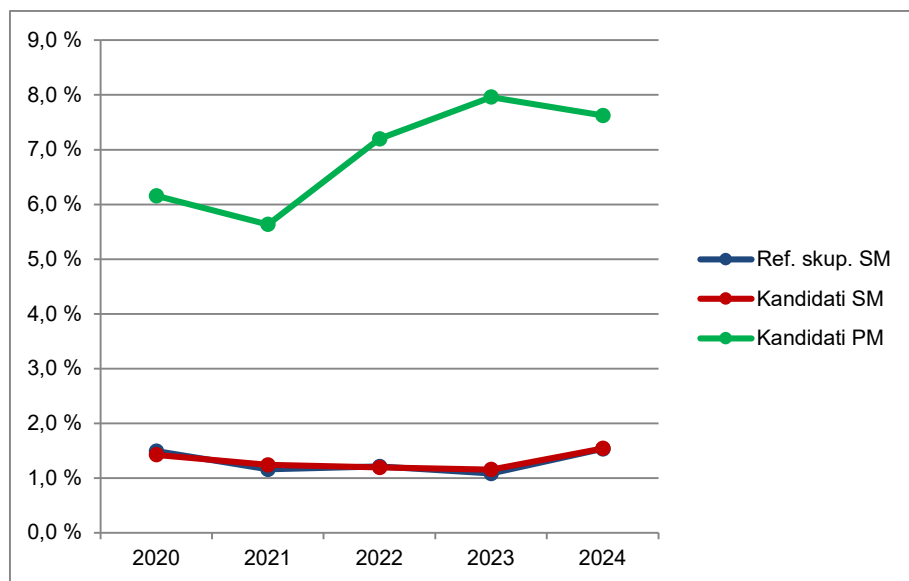
Slika 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Vir: Državni izpitni center, 2024

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali likovno teorijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: *Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	1,5 %	1,4 %	6,2 %
2021	1,2 %	1,2 %	5,6 %
2022	1,2 %	1,2 %	7,2 %
2023	1,1 %	1,2 %	8,0 %
2024	1,5 %	1,5 %	7,6 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024

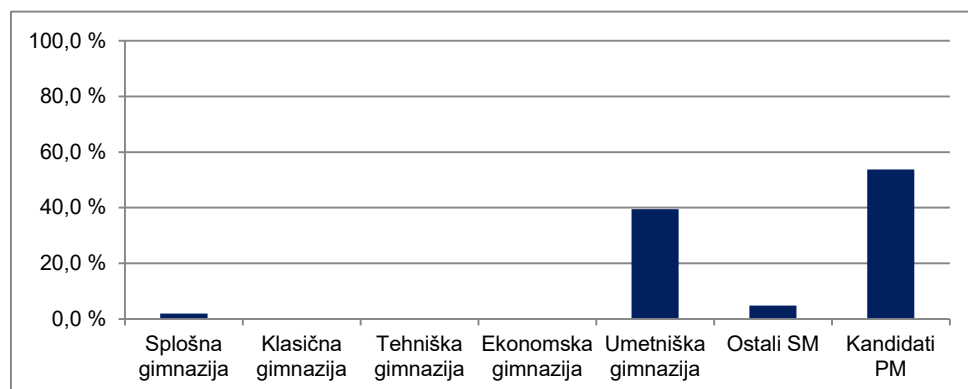
	Število	Delež
Splošna gimnazija	4	1,9 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	4	1,9 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	0	0,0 %
Umetniška gimnazija	83	39,5 %
Strokovna gimnazija	83	39,5 %
Ref. skup. SM	87	41,4 %
Ostali SM	10	4,8 %
Kandidati SM	97	46,2 %
Kandidati PM	113	53,8 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

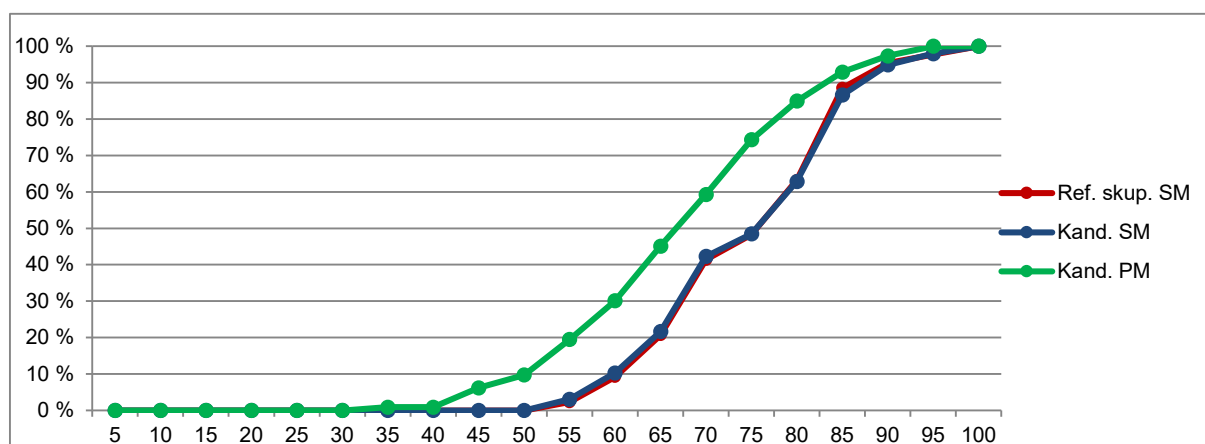
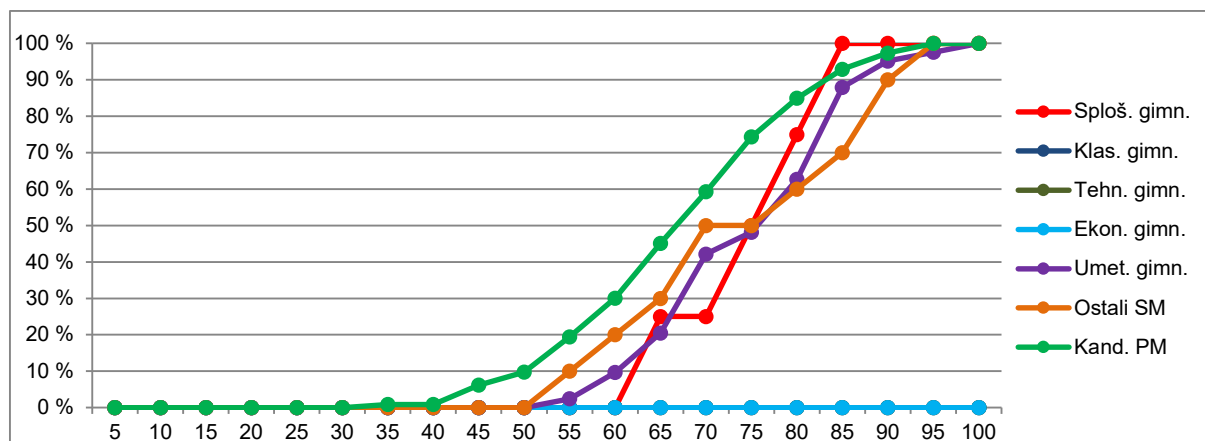
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri likovni teoriji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
36-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41-45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
46-50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
51-55	0	0	0	0	0	2	2	2	3	1	11
56-60	0	0	0	0	0	6	6	6	7	1	12
61-65	1	0	1	0	0	9	9	10	11	1	17
66-70	0	0	0	0	0	18	18	18	20	2	16
71-75	1	0	1	0	0	5	5	6	6	0	17
76-80	1	0	1	0	0	12	12	13	14	1	12
81-85	1	0	1	0	0	21	21	22	23	1	9
86-90	0	0	0	0	0	6	6	6	8	2	5
91-95	0	0	0	0	0	2	2	2	3	1	3
96-100	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0
SKUPAJ	4	0	4	0	0	83	83	87	97	10	113

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
30	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
35	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
40	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
45	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	6 %
50	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	10 %
55	0 %	-	0 %	-	-	2 %	2 %	2 %	3 %	10 %	19 %
60	0 %	-	0 %	-	-	10 %	10 %	9 %	10 %	20 %	30 %
65	25 %	-	25 %	-	-	20 %	20 %	21 %	22 %	30 %	45 %
70	25 %	-	25 %	-	-	42 %	42 %	41 %	42 %	50 %	59 %
75	50 %	-	50 %	-	-	48 %	48 %	48 %	48 %	50 %	74 %
80	75 %	-	75 %	-	-	63 %	63 %	63 %	63 %	60 %	85 %
85	100 %	-	100 %	-	-	88 %	88 %	89 %	87 %	70 %	93 %
90	100 %	-	100 %	-	-	95 %	95 %	95 %	95 %	90 %	97 %
95	100 %	-	100 %	-	-	98 %	98 %	98 %	98 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

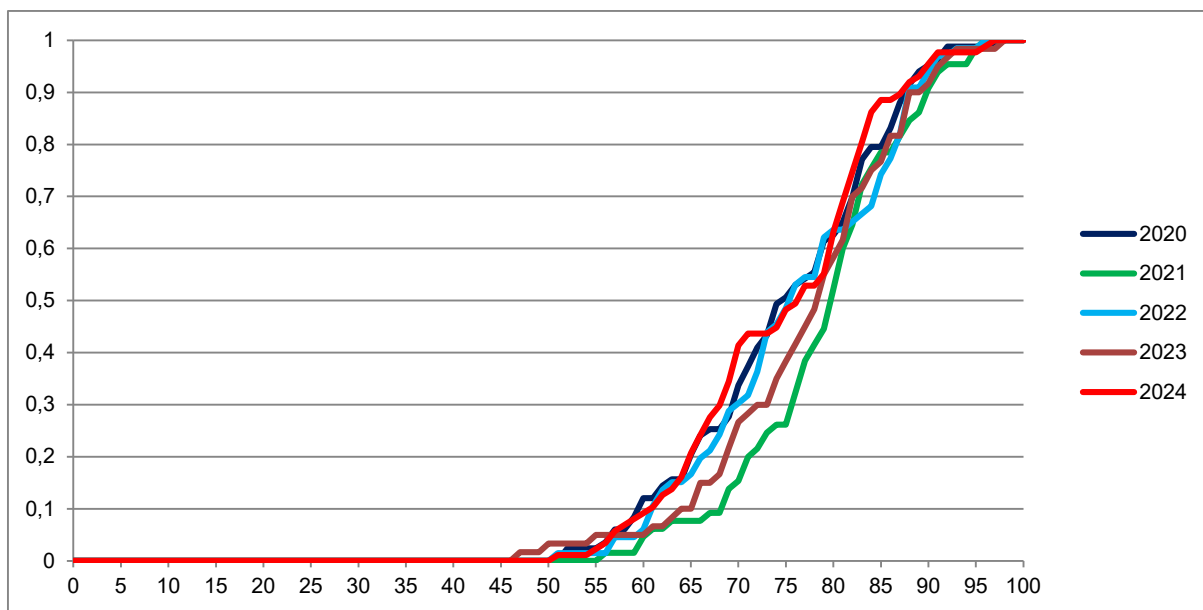
Vir: Državni izpitni center, 2024

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2020 do 2024, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2020	50	63	76	88
2021	50	63	76	88
2022	50	63	76	88
2023	50	63	76	88
2024	50	63	76	88

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2024

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

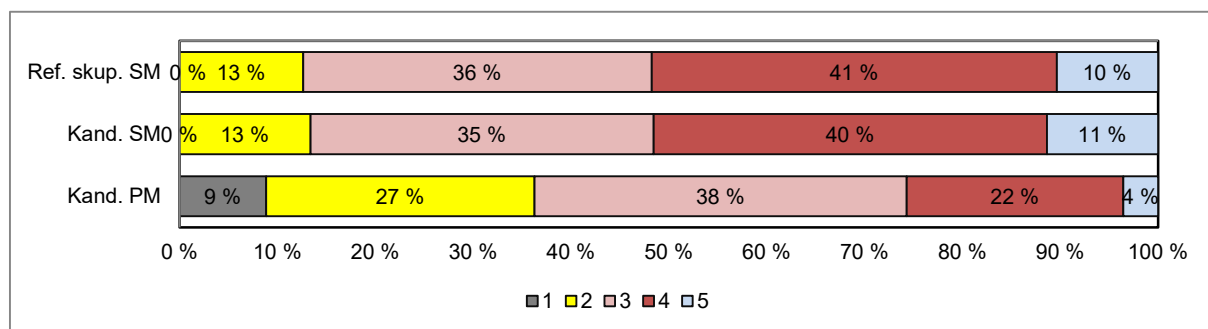
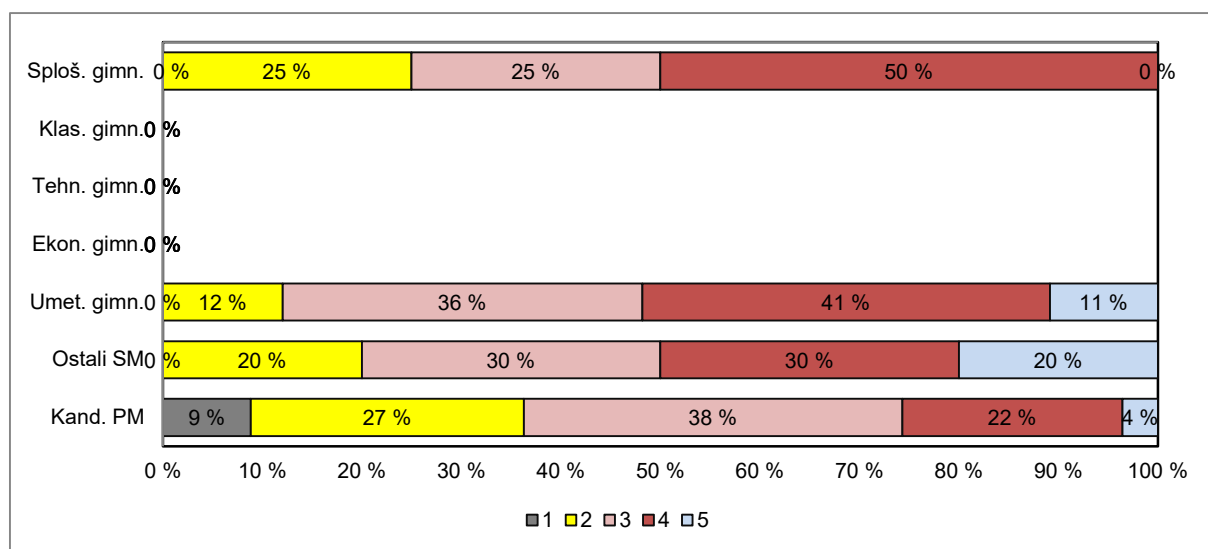
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri likovni teoriji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
2	1	0	1	0	0	10	10	11	13	2	31
3	1	0	1	0	0	30	30	31	34	3	43
4	2	0	2	0	0	34	34	36	39	3	25
5	0	0	0	0	0	9	9	9	11	2	4
Uspešni	4	0	4	0	0	83	83	87	97	10	103
Skupaj	4	0	4	0	0	83	83	87	97	10	113

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	9 %
2	25 %	-	25 %	-	-	12 %	12 %	13 %	13 %	20 %	27 %
3	25 %	-	25 %	-	-	36 %	36 %	36 %	35 %	30 %	38 %
4	50 %	-	50 %	-	-	41 %	41 %	41 %	40 %	30 %	22 %
5	0 %	-	0 %	-	-	11 %	11 %	10 %	11 %	20 %	4 %
Uspešni	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2024

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024.

Preglednica 3.1: *Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2024*

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	83,00	83,00	87,00	97,00	10,00	113,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	17,00	-	17,00	-	-	18,56	18,56	18,48	18,49	18,63	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,25	-	3,25	-	-	3,73	3,73	3,71	3,66	3,11	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,25	-	3,25	-	-	3,89	3,89	3,86	3,81	3,33	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,25	-	3,25	-	-	3,51	3,51	3,49	3,49	3,50	2,84
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,25	-	3,25	-	-	3,51	3,51	3,49	3,49	3,50	2,84
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	72,75	-	72,75	-	-	74,75	74,75	74,66	74,53	73,35	66,54
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	73,50	-	73,50	-	-	76	76,00	76,00	76,00	72,50	66,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	9,53	-	9,53	-	-	10,36	10,36	10,28	10,56	13,34	12,64
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	2,00	-	2,00	-	-	4,26	4,26	4,20	4,19	3,00	4,52
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	3,00	-	3,00	-	-	4,54	4,54	4,52	4,50	3,00	4,38
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	-	-	-	-	-	0,48	0,48	0,49	0,51	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	-	-	-	-	-	0,70	0,70	0,70	0,64	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	-	-	-	-	-	0,67	0,67	0,67	0,65	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,48	0,43	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,48	0,43	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,41	0,41	0,44	0,46	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,44	0,44	0,47	0,49	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	-	-	-	-	-	0,30	0,30	0,29	0,30	-	0,32
Odstotek neuspešnih s PP	0,00	-	0,00	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,85
Odstotek neuspešnih brez PP	0,00	-	0,00	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,85

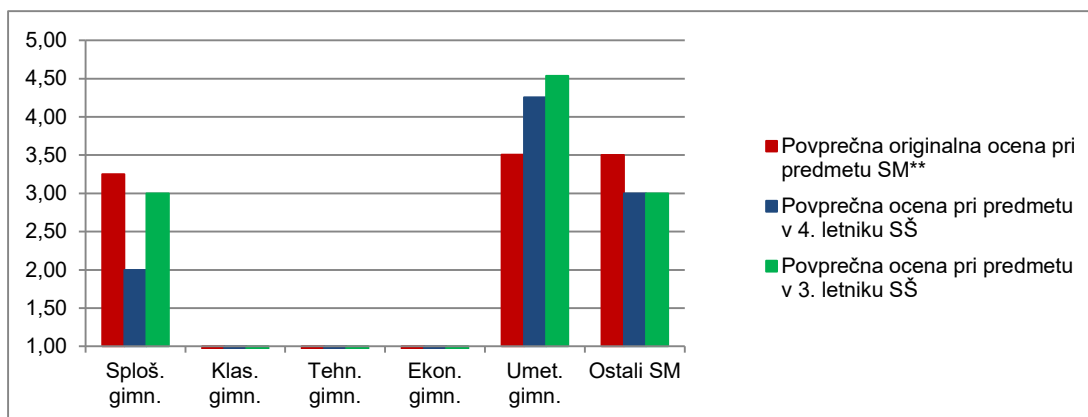
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

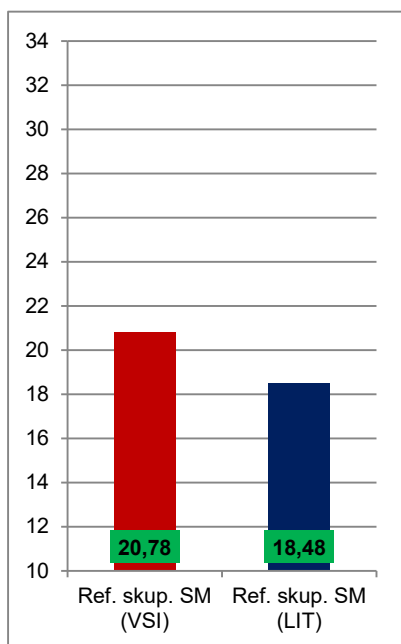
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz likovne teorije in povprečnih ocen iz likovne teorije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz likovne teorije

Vir: Državni izpitni center, 2024

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2024 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz likovne teorije (ref. skup. SM – LIT).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz likovne teorije

Vir: Državni izpitni center, 2024

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

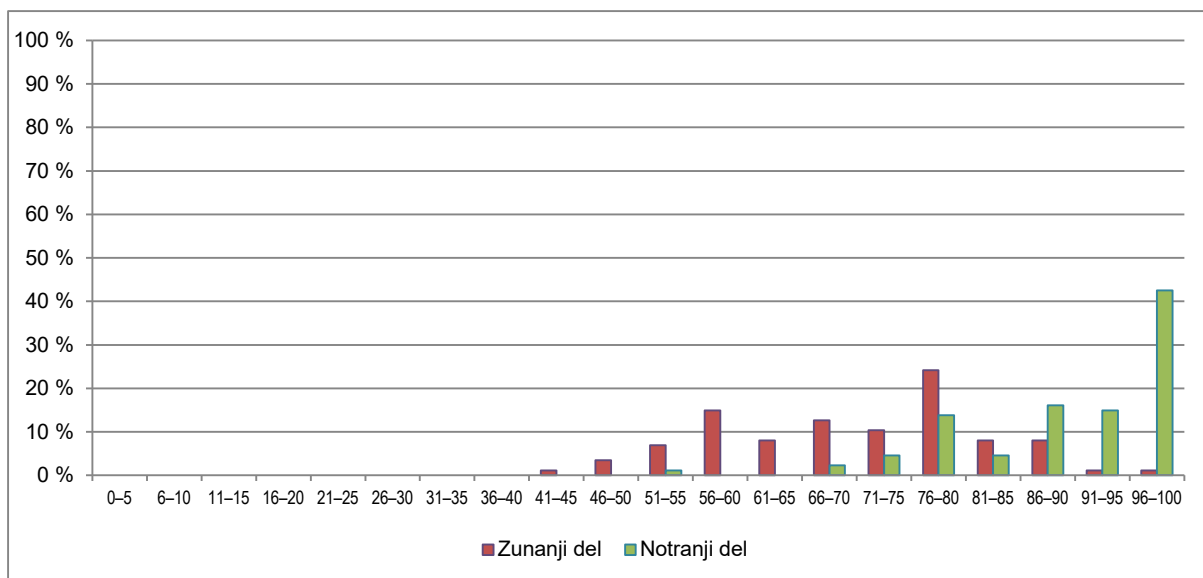
Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	87	87
Povprečno število odstotnih točk	56,29	18,37
Standardni odklon odstotnih točk	9,56	1,92
Maksimalno število odstotnih točk	77,00	20,00
Povprečna težavnost	0,70	0,92

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	0 %	0 %
36–40	0 %	0 %
41–45	1 %	0 %
46–50	3 %	0 %
51–55	7 %	1 %
56–60	15 %	0 %
61–65	8 %	0 %
66–70	13 %	2 %
71–75	10 %	5 %
76–80	24 %	14 %
81–85	8 %	5 %
86–90	8 %	16 %
91–95	1 %	15 %
96–100	1 %	43 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2024

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Ustni izpit
Število kandidatov	87	87	87
Povprečno število odstotnih točk	20,48	35,81	18,37
Standardni odklon odstotnih točk	4,41	7,63	1,92
Maksimalno število odstotnih točk	30,00	50,00	20,00
Povprečna težavnost	0,68	0,72	0,92

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Glede na statistične podatke o uspešnosti po posameznih delih izpita iz likovne teorije (izpitna pola 1, izpitna pola 2, ustni izpit z zagovorom mape likovnih del) je razvidno, da so bili referenčni kandidati SM najuspešnejši pri ustnem izpitu (indeks težavnosti: 0,92; lani 0,92; povprečno število odstotnih točk: 18,37 od 20 možnih; lani: 18,52), podobno uspešni pa so bili v opravljanju naloge v izpitni poli 2 (indeks težavnosti: 0,72; lani 0,74; likovni izdelek: 35,81 od 50 možnih; lani: 37,07) in v pisanju izpitne pole 1 (indeks težavnosti: 0,68; lani 0,71; naloge polodprtega tipa: 20,48 od 30 možnih; lani: 21,43). Izpitna pola 1 je bila, tako kot lani, v primerjavi z izpitno polo 2 nekoliko težja.

Izpitni poli 1 in 2 sta bili torej podobno zahteven del izpita s podobnim indeksom težavnosti, 0,68 in 0,72. Tako izpitna pola 1 kot izpitna pola 2 pa sta bili v primerjavi z lani nekoliko težji (IP2 je imela 2023 indeks težavnosti 0,74, IP1 pa 0,72). Ustni izpit je imel indeks težavnosti 0,92 (leta 2023: 0,92).

Indeks težavnosti posameznih nalog v izpitni poli 1 se je gibal med 0,63 pri 4. nalogi (*Barvna teorija*), ki je bila torej najtežja, in 0,77 pri 3. nalogi (*Morfologija*), ki je bila najlažja. Razlike v indeksu težavnosti so bile podobne kot lani (lani se je gibal med 0,65 in 0,79), kar se kaže tudi v razponu med vprašanji (postavkami oz. podvprašanji), ki segajo od 0,39 (vprašanje 5.4) do 0,84 (vprašanje 3.1). Če je bila lani za kandidate najtežja 3. naloga (*Morfologija*), pa je bila letos to 4. naloga (*Barvna teorija*). Najlažja pa je bila letos 3. naloga (*Morfologija*), lani 2. naloga (*Likovni elementi*).

Primer najtežjega vprašanja (IT = 0,39):

5.4. V slikarstvu in grafični umetnosti so pomembna razmerja stranic slikovne ploskve. Najbolj običajni so pravokotni formati. Utemeljite prednost formatov, ki so proporcionalni po DIN normah (A, B in C formatov). (2 točki)

Komentar: Gre za vprašanje, ki zahteva poznavanje, razumevanje in aplikacijo specifičnih zakonitosti in principov likovne teorije, v tem primeru zakonitosti proporcev. Tovrstne vsebine dijaki pri pripravi na izpit iz splošne mature za likovno teorijo očitno zanemarjajo in se jih ne naučijo, kar ugotavljamo vsako leto.

Primer najlažjega vprašanja (IT = 0,84):

3.1. Pojasnite odnos med likovnimi spremenljivkami število – gostota – tekstura. (4 točke)

Komentar: Vprašanje se nanaša na likovno problematiko, ki jo kandidati lahko rešijo na podlagi refleksije lastne izkušnje. Ker gre pri tem za bolj izkustveno in ne tako abstraktno vsebino, so bili kandidati pri tem vprašanju uspešnejši.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Največ napačnih odgovorov je bilo pri vprašanju 5.4, ki je bilo edino z indeksom težavnosti pod 0,4 (0,39). Skupno temu in nekaterim drugim vprašanjem, ki so jih kandidati slabše reševali, je, da zahtevajo poznavanje, refleksijo in aplikacijo najsplošnejših principov likovne teorije. Kot se izkazuje že zadnjih nekaj let, največ težav kandidatom povzročajo prav vprašanja s področja najbolj temeljnega znanja iz likovne teorije in s področja razumevanja vidne zaznave. Pri tovrstnih vprašanjih gre za precej abstraktne vsebine, s kombinacijo vseh taksonomskih stopenj, od poznavanja, razumevanja oz. refleksije do aplikacije najsplošnejših zakonitosti in principov likovne teorije. Tem najsplošnejšim in abstraktnim principom likovne teorije dijaki (in tudi učitelji) pri pripravi na izpit splošne mature iz likovne teorije očitno ne posvečajo dovolj pozornosti in se preveč usmerjajo le na posamične konkretne likovne problematike.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci niso imeli pripomb k nalogam oz. vprašanjem.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Člani DPK SM za likovno teorijo smo 10. 6. 2024 izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* za spomladanski rok mature 2024 ter pripravili standardizacijo za elektronsko ocenjevanje. Na moderaciji smo preverili ustreznost navodil za ocenjevanje, vnesli nekaj sprememb z namenom večje objektivnosti in enotnosti ocenjevanja ter sprejeli dogovor, kako ravnati ob pričakovanih nejasnih in dvomnih rešitvah. Moderirana *Navodila za ocenjevanje* so bila prilagojena tako, da so zagotavljala kandidatom optimalno veljavno ocenjevanje.

Pri likovni teoriji je v letu 2024 sedmo leto potekalo elektronsko ocenjevanje. Ocenjevalo je 14 ocenjevalcev. Pri izpitni poli 1 se je elektronsko ocenjevanje tudi letos izkazalo kot zelo primerno. Ker se je v prvem letu povsem digitalizirano ocenjevanje izpitne pole 2 izkazalo kot težavno, saj tudi dobra optična preslikava ne odrazi vseh specifik originalnega izdelka, je DPK SM za LIT v letu 2019 ocenjevanje IP2 spremenila tako, da so se izpitne pole 2 sicer ocenjevale elektronsko, vendar v prostorih Rica, da so imeli ocenjevalci lahko vpogled tudi v originalne izdelke. Tak način se je izkazal za ustrezen kompromis med elektronskim ocenjevanjem in neposrednim vpogledom v originalne izdelke, zato je bilo tako izvedeno ocenjevanje tudi v letu 2024. Pred leti smo sicer ugotovili, da zaradi slabih optičnih preslikav prihaja do težav pri kontrolnem ocenjevanju IP2, ko ocenjevalec nima hkratnega vpogleda v originalni izdelek. Izkazalo se je namreč, da so bile nekatere optične preslikave slabše kakovosti, zato smo v DPK SM za likovno teorijo opozorili na standarde, ki se morajo pri optičnih preslikavah dosledno upoštevati. V naslednjih letih, tudi letos, te težave ni bilo, optične preslikave so bile ustrezne kakovosti.

Izpitno polo 2 (likovno nalogo) ocenjujeta dva ocenjevalca, pri čemer drugi nima vpogleda v ocenjevanje prvega. Od skupno 87 ocenjenih izpitnih pol 2 referenčnih kandidatov SM so bila ugotovljena razhajanja med ocenjevalcema za več kot petino vseh možnih točk v 25 primerih (leta 2023: 9, 2022: 15; 2021: 15; 2020: 14; 2019: 19). Zato je bilo v teh primerih izvedeno kontrolno ocenjevanje.

Pri nalogi izpitne pole 2 je težko odpraviti relativno neugoden indeks objektivnosti ocenjevanja. Ta je bil letos 0,40 (leta 2023: 0,51; 2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50; 2019: 0,61). Zato je pomembno, da imajo ocenjevalci vpogled v originalne izdelke na Ricu (kombinacija elektronskega ocenjevanja z vpogledom v originalne izdelke), kar omogoča sprotno odpravljanje morebitnih nejasnosti pri ocenjevalcih v sodelovanju z glavnim ocenjevalcem. S tem je zagotovljena večja veljavnost ocenjevanja.

Na podlagi analiz rezultatov referenčne skupine kandidatov SM (87 kandidatov) je DPK SM za likovno teorijo 1. 7. 2024 odločila, da je 50 (meje 2024: 50, 63, 76, 88) doseženih odstotnih točk meja za pozitivno oceno. Meje med ocenami so na enak način postavljene vse od leta 2012 naprej.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku 2024 sta bila vložena dva ugovora na oceno (leta 2023 ni bilo nobenega). Enemu kandidatu se je po ponovnem pregledu zvišalo število doseženih točk in tudi ocena.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

K izpitu splošne mature iz likovne teorije je pristopilo 210 kandidatov, kar je en več kot lani (2019: 196; 2020: 190; 2021: 180; 2022: 181; 2023: 193). Od tega je bilo 97 kandidatov SM in 113 kandidatov PM (2019: 105; 2020: 102; 2021: 104; 2022: 111; 2023: 124). Po upadu v zadnjih nekaj letih, je letos kandidatov ponovno več. Sicer pa lahko splošen porast kandidatov od leta 2017 naprej v precejšnji meri pripišemo temu, da po letu 2018 kandidati lahko ponovno hkrati opravljajo izpit iz likovne teorije in umetnostne zgodovine, saj se predmeta več ne izključujeta. Takih kandidatov je bilo letos 48 (2019: 69; 2021: 41; 2022: 37; 2023: 34).

Na podlagi analiz rezultatov referenčne skupine kandidatov SM (87) je DPK SM za likovno teorijo dne 1. 7. 2024 odločila, da je 50 (meje 2024: 50, 63, 76, 88) doseženih odstotnih točk prag za pozitivno oceno. Meje med ocenami so na enak način postavljene vse od leta 2012 naprej, kar kaže na to, da so izpitne pole po težavnosti kakovostno in uravnoteženo zasnovane.

Pri kandidatih referenčne skupine SM ni bilo nobene negativne ocene (2023: 1; 2022: 0; 2021: 2; 2020: 0; 2019: 2), pri kandidatih PM pa je bilo takih 10, kar je manj kot lani (2023: 11; 2022: 6; 2021: 1; 2020: 12; 2019: 10).

Glede na statistične podatke o uspešnosti po posameznih delih izpita iz likovne teorije (izpitna pola 1, izpitna pola 2, ustni izpit z zagovorom mape likovnih del) je razvidno, da so bili kandidati referenčne skupine SM najuspešnejši pri ustnem izpitu (indeks težavnosti: 0,92; lani: 0,92; povprečno število odstotnih točk: 18,37 od 20 možnih; lani: 18,52), podobno uspešni pa so bili v opravljanju naloge v izpitni poli 2 (indeks težavnosti: 0,72; lani: 0,74; likovni izdelek: 35,81 od 50 možnih; lani: 37,07) in v pisanju izpitne pole 1 (indeks težavnosti: 0,68; lani: 0,71; naloge polodprtega tipa: 20,48 od 30 možnih; lani: 21,43). Kandidati so bili torej uspešnejši pri notranjem delu izpita, kar je razumljivo, saj velik del te ocene temelji na zagovoru mape kandidatovih lastnih likovnih del.

Glede na analize izpitnih pol in rezultatov izpita splošne mature iz likovne teorije iz preteklih let je DPK SM za LIT v preteklih letih pripravila izpitne pole, v katerih je povečala obseg ter vsebinsko in taksonomsko strukturiranost nalog ter s tem zagotovila večjo taksonomsko raznolikost in raznolikost glede težavnosti. Glede na rezultate izpita splošne mature iz likovne teorije v letih 2014–2024 se je to izkazalo kot uspešno, saj ostajajo meje med ocenami v vseh teh letih nespremenjene. DPK SM za LIT bo zato pri pripravi novih izpitnih kompletov ohranjala zastavljeni obseg in strukturiranost posameznih nalog v izpitnih polah 1 tudi v naprej.

Pri izpitni poli 2 (likovni izdelek) je pri kandidatih referenčne skupine SM indeks objektivnosti 0,40. V primerjavi z lanskim letom je torej indeks objektivnosti ponovno nekoliko padel (2024: 0,51; 2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50). Od skupaj 87 izpitnih nalog kandidatov referenčne skupine SM, ki sta jih ocenila dva ocenjevalca, so bila ugotovljena prekomerna (več kot 20 %) razhajanja pri 25 kandidatih, ki so zato zahtevala kontrolno ocenjevanje (2023: 9; 2022: 15; 2021: 15; 2020: 14).

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpit splošne mature iz likovne teorije kot sestavni del doseganja kakovostnejših izobraževalnih ciljev na področju likovnega ustvarjanja je naravnano tako, da kandidati lahko uveljavijo tako analitične kot likovno-aplikativne vidike likovnega jezika.

Glede na analize izpitnih pol in rezultatov izpita splošne mature iz likovne teorije iz preteklosti je DPK SM za LIT pripravila izpitne pole, v katerih je povečala obseg ter vsebinsko in taksonomsko strukturiranost nalog in s tem zagotovila večjo taksonomsko raznolikost ter raznolikost glede težavnosti. Glede na rezultate izpita splošne mature iz likovne teorije po letu 2014 se je to izkazalo kot uspešno. DPK SM za LIT bo zato pri pripravi novih izpitnih kompletov ohranjala zastavljeni obseg in strukturiranost posameznih nalog v izpitnih polah 1 tudi v naprej.

Pri izpitni poli 2 (likovni izdelek) je pri referenčnih kandidatih SM indeks objektivnosti 0,40. V primerjavi z lanskim letom je torej indeks objektivnosti ponovno nekoliko padel (2023: 0,51; 2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50). Od skupaj 87 izpitnih nalog kandidatov referenčne skupine SM, ki sta jih ocenila dva ocenjevalca, so bila ugotovljena prekomerna (več kot 20 %) razhajanja pri 25 kandidatih, ki so zato zahtevala kontrolno ocenjevanje (2023: 15; 2022: 15; 2021: 15; 2020: 14).

6.3 Druge ugotovitve

DPK SM za likovno teorijo ugotavlja, da je izpit splošne mature iz likovne teorije v letu 2024 v celoti uspešno končan. V letu 2024 posledice epidemije covida-19 niso več vplivale na potek in rezultate izpita iz likovne teorije, kjer niso bile več izvedene nikakršne prilagoditve. Rezultati statistično niso bistveno odstopali od prejšnjih let, zato so meje med ocenami ostale enake kot v preteklih letih. To kaže na to, da je izpit iz likovne teorije dobro zasnovan. V letu 2024 se je sedmič izvedlo elektronsko ocenjevanje. Pri izpitni poli 1 se je tudi letos izkazalo kot zelo dobro. Ker se je povsem digitalizirano ocenjevanje izpitne pole 2, kljub zagotovljenim boljšim optičnim preslikavam v letu 2018, izkazalo kot težavno, saj tudi dobra optična preslikava ne odrazi vseh specifik originalnega izdelka, se od leta 2019 izpitne pole 2 ocenjujejo elektronsko, vendar imajo ocenjevalci možnost vpogleda v originalne izdelke v prostorih Rica. Pred leti smo sicer ugotovili, da zaradi slabih optičnih preslikav prihaja do težav pri kontrolnem ocenjevanju IP2, ko ocenjevalec nima hkratnega vpogleda v originalni izdelek. Izkazalo se je namreč, da so bile nekatere optične preslikave slabše kakovosti, zato smo v DPK SM za LIT opozorili na standarde, ki se morajo pri optičnih preslikavah dosledno upoštevati. Od takrat naprej teh težav ni več, optične preslikave so ustrezne kakovosti.